

העליון רחה את ערעור הפרקליטה שנחשפה כמקור נגד עיתון "הארץ"

עו"ד גלט-ברקוביץ תבעה את העיתון לאחר שהדליפה מידע על
החקירה נגד ראש הממשלה דאז אריאל שרון בפרשת סיריל קרן

רויטל חובל

בית משפט העליון דחה אתמול את הערעור שהגישה ליאורה גלט-ברקוביץ על דחיית תביעתה נגד עיתון "הארץ", בגין חשיפתה כפרקליטה שהדליפה מידע על החקירה נגד ראש הממשלה לשעבר אריאל שרון בפרשת סיריל קרן. בפסק הדין, שאותו כתב השופט יצחק עמית ואליו הצטרפו השופטים סלים ג'ובראן ואורי שהם, נדחו הטענות בדבר רשלנות של "הארץ" והעיתונאי ברוך וקרא. בפסיקה עקרונית קבע בית המשפט כי "עיתונות חופשית ומשגשגת והגנה על מקורות עיתונאיים היא אינטרס חברתי חשוב. לא כל מקור עיתונאי חוטא בכך שהוא מדליף מידע לעיתונאי".

ב-2011 דחה בית המשפט המחוזי בתל אביב את התביעה שהגישה גלט-ברקוביץ, וקבע כי העיתון וקרא לא התרשלו בשמירה על החסיון העיתונאי וכי הם אינם אחראים לחשיפתה של ברקוביץ. בפסק הדין שניתן את מול נכתב כי "בית משפט המחוזי דחה את טענות המערערת להפרה של תנאים והסכמות בינה לבין קרא. המשיבים (אנשי "הארץ") לא כפרו בחובת הזיכרון שלהם כלפי המערערת, אך בנסיבות המ"קרה ועל רקע התשתית העובדתית שהציב בית משפט המחוזי, מצאנו כי המשיבים לא התרשלו כלפי המערערת וכי אין קשר סיבתי משפטי בין הדרך בה פורסם החומר לבין חשיפתה של המערערת כמקור ההדלפה והנוק שבגרה לה עקב כך", נכתב בפסק הדין.

באשר לאחריות העיתונאי כלפי המקור כתב עמית "כפי שהחיסיון העיתונאי הוא יחסי ואינו מוחלט, כך גם נכונות המ"שפט להעניק סעד למקור שנפגע מהתנהגות רשלנית של עיתונאי אינה בהכרח מוחלטת. מבלי לקבוע מסמרות, ייתכן כי קיים קו גבול שעד אליו בתי המשפט יהיו נכונים להעניק סעד למקור שנפגע". בין השיקולים שמנה עמית בבחינת הסוגייה: החשש לאפקט מצנן ופגיעה בחופש העיתונות; האינטרס החברתי-ציבורי שההדלפה משרתת (כגון שחיתות, התרעה על מפגע

בטיחותי-כריאותי-סביבתי הנוגע לשלום הציבור); מידת העניין לציבור; סוג המידע המודלף ורגישותו; האם אילולא ההדלפה המידע היה ממילא מתפרסם במועדו ובאופן אפקטיבי; האם ניתן היה לנקוט אמצעים אחרים לפרסום המידע או לתיקון המעוות שלא על דרך ההדלפה, כמו

פנייה למבקר המדינה; המניע של המקור; אמיתות המידע שהדליף המקור; עוצמת האיסור האתי או הפלילי הכרוך בהדלפה; ועוצמת הפגיעה באינטרסים מוגנים אחרים בעקבות ההדלפה, כגון ביטחון המדינה ויחסי החוץ שלה, שלום הציבור, ביטחון הפרט ופרטיותו.

עידו באום

עיתונאי אינו סוכן סמוי

גישת העליון והיא עולה באופן טבעי מתקנון האתיקה של מועצת העיתונות. השופט עמית צועד מנ"קודה זו לשני כיוונים. באשר לרמת הזיכרון הנדרשת מעיתונאי קובע עמית כי "עיתונאי אינו סוכן סמוי" ולכן רמת הזיכרון הנדרשת ממנו היא של "שכל ישר".

בכיוון השני והמעניין יותר, העליון מטיל אחריות גם על המקור השופט עמית מציין כי גלט-ברקוביץ ביצעה מודעת לסיכויי החשיפה. היא זו שהייתה צריכה לנקוט אמצעי זהירות או להנחות את העיתונאי בצורה מפורטת יותר. גלט-ברקוביץ הודתה שלא ציפתה לכך שתתקיים חקירה על ההדלפה. לכן, לא סביר מצידה לצפות מהעיתון שינקוט אמצעי זהירות מיוחדים. זהו פרט מעניין משום שבית המשפט מציין ביותר מרמז כי החקירה היתה "סטייה ממדיניות" של רובינשטיין. עד לאותה היה נהוג לחקור הדלפות רק בעניינים ביטחוניים.

העליון מדגיש את חשיבות חסיון המקורות לחשיפה של שחיתות. השופט עמית מדגיש כי יש לעודד את החסיון בנסיבות כאלה ואף מעלה רעיון לשלול אפשרות לתבוע עיתונאים. בצד הרצון לעודד מקורות מידע, השופט עומד על הבעיות בפנינו מקורות מידע שנחשפו עקב רשלנות כאשר המידע שהדליפו דווקא פגע באינטרס ציבורי. אדוארד סנואהן אינו מוכה אך מהדהד בין השורות. השופט מעיר כי במקרה כזה יש למדינה אינטרס באיתור המדליף והעשתו מנגד, קיים לדעת השופט קו גבול לסעד שיהיה מוכן בית משפט להעניק למדליף כוה התובע עיתון.

מהי רמת הזיכרון שחייב עיתונאי לנקוט כשהוא מגונן על זהותו של מקור חסוי? בית המשפט העליון התווה אתמול הנחיות לעיתונאים ולמקורות בדחותו את ערעורה של הפרקליטה לשעבר עו"ד ליאורה גלט-ברקוביץ נגד עיתון "הארץ", הכתב ברוך וקרא, עורכו שמואל רוזנר והמו"ל עמוס שוקן. גלט-ברקוביץ נחשפה בעקבות חקירה שעליה הורה היועץ המשפטי לממשלה אליקים רובינשטיין.

אפשר להתרשם כי השופטים סברו שהערעור מיותר מום שהתמקד בשאלות עובדתיות, על אף שנעשה בו נסיון להציגן כטענות עקרוניות. בפועל העובדות הוכרעו כבר בבית המשפט המחוזי. גלט-ברקוביץ חשפה את עצמה, התקשרה מטלפון מזוהה ולא הגבילה את השימוש במסמך שהדליפה.

העליון גם קיבל את עמדת הנ"ת בעים, שיוצגו על ידי עורכי הדין זאב ליאונה, אלון נדב ודור ליאונה, כי מסירת המסמך לכתב ערוץ 2 משה נוסבאום היתה פרקטיקה מקובלת בין עיתונאים. קבלת העמדה זו חשובה משום שהיא משקפת עמדה לפיה שיתוף מסוג זה בין עיתונאים אינו פסול, כל עוד נשמרת הגנה על המקור. קרא ורוזנר לא חשפו את המקור לנוסבאום וגם הסירו המסמך שהעבירו לו סימנים מזהים. יותר מכך, הטענה כאילו מסירת המסמך לנוסבאום היא שגרמה לחשיפת הפרקליטה נשללה משום שגלט-ברקוביץ לא הצליחה להוכיח שנוסבאום שמסר לחוקרים את המסמך.

יש לעיתונאי חובת זהירות - אפילו מוגברת - כלפי מקורו וזו